

Téma : **POHLAVNÝ CYKLUS SAMÍC HZ**

Jedince samičieho pohlavia rozdeľujeme podľa výskytu **estrálneho cyklu** na:

- **Polyestrické**
- **Sezónne polyestrické**
- **Monoestrické – vlčica, líška, medvedica**

Estrálny cyklus sa delí na štyri fázy:

1/ Proestrus / štádium dozrievania vajčiek v Graafových folikuloch/

– obdobie zrenia folikulov vplyvom **FSH / Folikulo stimulačný hormón /**, v ktorých dochádza ku zvýšenej tvorbe estrogénov. ich pôsobením sa postupne zvyšuje prekrvenie pohlavných orgánov, v maternici nastáva **proliferácia endometria**. / tvorba nového tkaniva v sliznici maternice /

2 / Estrus / RUJA + OVULÁCIA /– na začiatku estra prevláda pôsobenie FSH, neskôr v priebehu ruje zvýšená hladina estrogénov začína blokovat' uvoľňovanie FSH a stimuluje vylučovanie **LH / názvy : Luteinizačný hormón ,Luteotropný hormón, Luteotropín/**, ktorý synergicky s FSH vyvoláva ovuláciu. Pod vplyvom estrogénov sa otvára maternicový krčok. Počas ruje dochádza k zmenám v motilite maternice, na ktorej sa podieľa najmä **oxytocín**, psychické podráždenie a zvýšená hladina estrogénov. Zvieratá sú počas ruje nepokojné a v optimálnom období ruje sa dostavuje ochota k páreniu.

3/ Metestrus – postestrus / štádium žltého telieska /. Predstavuje obdobie nadväzujúce na ukončenie ruje a zastavenie sekrécie maternicových žliaz. Na mieste prasknutia terciárneho folikulu sa vytvára **žlté teliesko = hormón progesterón**, zvieratá je pod vplyvom aj LH

4/ Diestrus / štádium relatívneho pohlavného kl'udu / je posledné štádium pohlavného cyklu, počas ktorého dochádza k rastu zreniu žltého telieska, čím sa zvýrazní pôsobnosť progesterónu na maternicu, pripravujúcu sa na prijatie oplodneného vajčka, ak nedošlo k oplodneniu, žlté teliesko zaniká a samica sa pripravuje na zopakovanie pohlavného cyklu.

- Prvé dve štádia sa označujú ako **folikulárna fáza** a druhé dve ako **luteálna fáza**.

<https://felicita.estranky.sk/clanky/vsetko-o-konoch/ruja-a-pripustanie-kobyl/ruja.html>

<https://milujeme-kone.estranky.sk/clanky/ruja.html>

<https://slo.perhegrigh.ru/farma/kone/10476-proces-párenie-koní-od-a-do-z-že-majitelia-koní.html>